

Mnenje Odbora regij o predlogu priporočila o transnacionalni mobilnosti v Skupnosti zaradi izobraževanja in usposabljanja: Evropska listina kakovosti za mobilnost

(2006/C 206/07)

ODBOR REGIJ JE:

ob upoštevanju predloga priporočila Evropskega parlamenta in Sveta o *transnacionalni mobilnosti v Skupnosti zaradi izobraževanja in usposabljanja: Evropska listina kakovosti za mobilnost* COM(2005) 450 konč.;

ob upoštevanju sklepa Sveta z dne 10. oktobra 2005, da v skladu s členom 265(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o tej zadevi;

ob upoštevanju sklepa svojega predsednika z dne 10. novembra 2005, da zadolži komisijo za kulturo in izobraževanje za pripravo mnenja o tej zadevi;

ob upoštevanju mnenja komisije za kulturo, izobraževanje in raziskave, sprejetega 1. marca 2006 (CdR 34/2006 rev. 1) (poročevalec: g. Luciano Caveri, predsednik avtonomne dežele Aoste (IT/ALDE)),

na 64. plenarnem zasedanju 26. in 27. aprila 2006 (seja z dne 27. aprila) sprejel naslednje mnenje.

1. Ugotovitve Odbora regij

usmerjanje in prilagajanje svojih sposobnosti v tujem okolju prispevajo k izboljšanju strategij uporabe lastnih intelektualnih sposobnosti ter ovrednotenju in krepitevi samostojnosti in komunikacijskih sposobnosti;

Odbor regij

1.1 **se seznanja z dejstvom**, da je Evropa v okviru lizbonske strategije vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje priznala kot enega od temeljev osebnega in poklicnega razvoja. Izobraževanje in usposabljanje bosta odločilnega pomena na področju tehnoloških inovacij in konkurence, ustvarjanja delovnih mest in priprav oseb, ki bodo ta mesta zasedle, in sicer ne le pri pripravah na določeno poklicno pot, ampak tudi skozi vse poklicno življenje;

1.2 **poudarja**, da je učenje učinkovitejše, če se ga razume in obravnava kot proces aktivnega raziskovanja in ne kot pasivno sprejemanje učnih vsebin. Dandanes so programi usposabljanja za odrasle učinkovitejši, če omogočajo razvoj sposobnosti, ki jih zahteva sodobna družba, ter tako zainteresiranim omogočijo, da zavestno izpolnjujejo svojo vlogo in poklicno prihodnost kot posamezniki in kot državljani. Udeležba v programih usposabljanja ima polno vrednost, ko udeleženci aktivno načrtujejo svojo poklicno in osebno prihodnost, da bi zagotovili svoj osebni razvoj, hkrati pa prispevali k družbenemu napredku;

1.3 **poudarja**, da so zlasti izobraževanje, poklicno usposabljanje in delo v tujini instrumenti, ki spodbujajo k razmisleku o lastnih kognitivnih vzorcih in strategijah. Prizadevanja za

1.4 **trdi**, da ima izkušnja z usposabljanjem ali poklicna izkušnja v neki drugi državi za izobraževanje pomen, ki presega zgolj nadgrajevanje poklicnega izobraževanja, če je ustrezno pripravljena, usmerjena in podprta. Če kulture ne dojemamo le kot skupka znanj, pač pa tudi kot vedenjske vzorce, vrednote in praktična znanja določene skupine oseb, kaj je torej lahko boljša podlaga za oblikovanje resnične kulture Evropske unije kot izkušnja v tujini;

1.5 **ugotavlja**, da sta predpogoja za medkulturni pristop k drugačnim razmeram dovzetnost za izmenjave in sposobnost empatije. Zato sta prednostni področji, na katerih lahko gradimo, da se bomo zmožni spoprijemati z različnostjo in priznati kompleksno naravo različnih kultur, delo in usposabljanje. Pomen, ki ga imata ti dve področji, raznolikost in prožnost njihovih oblik organizacije ter medsebojni odnosi omogočajo premagovanje predsodkov in posploševanje;

1.6 **meni**, da izboljšanje kakovosti izkušenj z mobilnostjo ustvarja pogoje, potrebne za polno priznavanje vloge posameznikov pri dviganju ravni znanja in kvalifikacij v matični državi in pri bogatjenju države gostiteljice z novimi znanji, kulturnimi spodbudami, tradicijami in jezikovnim znanjem;

1.7 **pozdravlja** predlog Komisije, ker prispeva k izboljšanju splošne kakovosti evropskega izobraževanja s tem, da predlaga model, ki v središče postavlja posameznika in tako zagotavlja, da bo predlagano izobraževanje kar najbolj izkoriščeno ter da bo imelo optimalne učinke na posameznika in družbo;

1.8 **poudarja**, da bi se vrednost, ki jo posamezniki pripisujejo svojim izkušnjam z izmenjavami ter vrednost, ki jo takim izkušnjam in programom mobilnosti na splošno pripisujejo matične države in države gostiteljice, morali na nek način ujemati. Priporočila Evropske listine kakovosti za mobilnost so v tem smislu predpogoj za to, da bodo udeleženci po vrnitvi iz tujine imeli pozitivne izkušnje z izmenjavami, tako v državi gostiteljici kot v matični državi. To usmeritev je veliko lažje izpeljati, če se programi mobilnosti upravljajo in usklajujejo na lokalni in regionalni ravni;

1.9 **meni**, da je ravno lokalne in regionalne skupnosti in oblasti lahko zagotovijo ustrezne in natančne informacije ter spodbujajo posameznike k izkoriščanju priložnosti za bivanje v tujini zaradi izobraževanja. Ravno tako se na tej ravni lahko zagotovi, da bodo posamezniki svoje izkušnje z bivanjem v tujini znali umestiti v lastni načrt poklicnega razvoja ter pridobljene sposobnosti unovčiti v delovnem okolju svoje države. Lokalne uprave lahko torej bistveno vplivajo na kakovost in učinkovitost programov mobilnosti;

1.10 **ugotavlja**, da so regionalne in lokalne oblasti tiste, ki lahko najbolj zagotavljajo izvajanje širokih ukrepov za izboljšanje ozaveščenosti, namenjenih celotnemu prebivalstvu in zlasti mladim, o priložnostih, ki jih odpira mobilnost za kulturni in poklicni razvoj. Mobilnost omogoča ne le premagovanje gospodarskih ovir za celovit razvoj posameznika na poklicnem področju, ampak tudi premagovanje kulturnih ovir;

1.11 poleg tega **meni**, da je treba udeležencem omogočiti ne le ustrezne jezikovne, pedagoške in praktične priprave, ampak tudi usmerjevalne nasvete, s pomočjo katerih bodo sposobni oblikovati načrt lastnega kulturnega in poklicnega razvoja. Danes bi morali biti programi za evropsko poklicno mobilnost bolj kot kdajkoli prej osredotočeni na posameznika in predstavljati vir, ki ga je možno izkoristiti na trgu dela. Zato bo treba po vrnitvi iz tujine poenostaviti ocenjevanje pridobljenih izkušenj z vidika pridobljenih znanj, ki jih je mogoče uporabiti v domačem delovnem okolju. Instrument za to naj bi bila zlasti obstoječa orodja za priznavanje in ocenjevanje pridobljenih znanj (kot npr. Europass mobilnost);

1.12 **trdi**, da je poleg usklajevanja in stika z organi držav gostiteljic, katerih namen je nadzorovati kakovost logistične podpore in mentorstva, bistveno, da se zagotovi skrbno in splošno spremljanje z vidika nadzora in ocene učinkov mobilnosti na prebivalstvo v celoti ter na izobraževalne sisteme in na proizvodni sistem. V tem smislu je ključnega pomena ustvarjati sinergije med podjetji, izobraževalnimi ustanovami, šolami in univerzami, da bodo ti znali ovrednotiti formalno in neformalno znanje, ki so ga pridobili udeleženci programov mobilnosti;

1.13 **poudarja**, da ne smemo podcenjevati dejstva, da pri izvajanju Evropske listine kakovosti za mobilnost prihaja do izmenjave znanja ter do soočanja med lokalnimi organi in specializiranimi službami različnih držav članic, kar bi moralo omogočiti vzpostavitev skupnega načina dela. Ti procesi bodo nedvomno privedli do razvoja konstruktivnih projektov na najrazličnejših področjih, od teritorialnega gospodarskega razvoja do usposabljanja in izmenjav delavcev. To pa bo prispevalo k ustvarjanju ozračja zaupanja in sodelovanja, kar je podlaga za medsebojno priznavanje.

2. Priporočila Odbora regij

Priporočilo 1

Točka 1 priloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>1. Napotki in informacije</p> <p>Morebitni kandidati bi morali imeti dostop do zanesljivih virov napotkov in informacij glede možnosti za mobilnost in pogojev udeležbe.</p>	<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>1. Napotki in informacije</p> <p>Morebitni kandidati bi morali imeti dostop do zanesljivih virov napotkov in informacij glede možnosti za mobilnost in pogojev udeležbe.</p> <p><u>Lokalna in regionalna raven imata ključno vlogo pri dostopu do informacij, zato bi, kjer je potrebno, stiki z lokalnimi in regionalnimi organi morali biti vključeni v programe mobilnosti.</u></p>

Obrazložitev

Morebitni udeleženci programov bodo informacije najprej iskali na lokalni in regionalni ravni. Ti dve ravni sta državljanom najbližji in najbolj poznata njihove potrebe. Zato sta v najboljšem položaju, da opozorita na obstoječe možnosti, načrtujeta dejavnosti in storitve usmerjanja ter podpore zainteresiranim, da se zagotovi čim večja udeležba državljanov pri programih ter boljša učinkovitost le-teh.

Priporočilo 2

Točka 3 priloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>3. Individualizacija</p> <p>Mobilnost zaradi izobraževanja in usposabljanja mora kar najbolj ustrezati osebni učni poti, usposobljenosti in motivaciji udeležencev ter biti načrtovana tako, da bo le-te razvijala ali dopolnjevala.</p>	<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>3. Individualizacija</p> <p>Mobilnost zaradi izobraževanja in usposabljanja mora kar najbolj ustrezati osebni učni poti, usposobljenosti in motivaciji udeležencev ter biti načrtovana tako, da bo le-te razvijala ali dopolnjevala, <u>tako v okviru formalnega kot neformalnega izobraževanja, z uporabo neizključnih izobraževalnih metod in s posvečanjem posebne pozornosti vplivom neformalnega izobraževanja na mlajše učence.</u></p>

Obrazložitev

Formalnemu in neformalnemu izobraževanju je treba dati enak pomen.

Priporočilo 3

Točka 5 priloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>5. Jezikovni vidik</p> <p>Jezikovno znanje je bistvenega pomena za uspešno učenje. Udeleženci in njihove organizacije pošiljateljice in gostiteljice bi morali jezikovni pripravi nameniti posebno pozornost. Program mobilnosti bi moral vključevati:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pred odhodom preverjanje jezikovnega znanja in možnost obiskovanja tečajev jezika države gostiteljice in jezika predavanj, če se razlikujeta. — v državi gostiteljici jezikovno podporo in nasvet. 	<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>5. Jezikovni vidik</p> <p>Jezikovno znanje je bistvenega pomena za uspešno učenje. <u>Za lažje vključevanje bi morali</u> udeleženci ter njihove organizacije pošiljateljice in gostiteljice jezikovni pripravi nameniti posebno pozornost, <u>zlasti tam, kjer se govorijo manjšinski jeziki.</u> Program mobilnosti bi moral vključevati:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pred odhodom preverjanje jezikovnega znanja in možnost obiskovanja tečajev jezika države gostiteljice in jezika predavanj, če se razlikujeta. — v državi gostiteljici jezikovno podporo in nasvet.

Obrazložitev

Tam, kjer se govorijo manjšinski jeziki, bi morale nacionalne agencije in agencije EU tesno sodelovati z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, da se študente spodbudi k obiskovanju tečajev teh jezikov, preden odpotujejo na izbrano izmenjavo.

Priporočilo 4

Točka 8 priloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>8. Priznavanje</p> <p>Če je študijsko obdobje v tujini ali napotitev v tujino sestavni del formalnega študija ali usposabljanja, mora biti to navedeno v načrtu učenja, udeležencem pa mora biti zagotovljena pomoč pri pridobivanju ustreznega priznavanja in potrdil. Iz načrta učenja mora biti razvidno, kako bo priznavanje izvedeno. Pri drugih vrstah mobilnosti, zlasti pri mobilnosti v okviru neformalnega učenja in usposabljanja, je treba izdati potrdilo, tako da bo udeleženec lahko zadovoljivo in verodostojno dokazal svojo dejavno udeležbo in rezultate učenja.</p>	<p>Evropska listina kakovosti za mobilnost</p> <p>8. Priznavanje</p> <p>Če je študijsko obdobje v tujini ali napotitev v tujino sestavni del formalnega študija ali usposabljanja, mora biti to navedeno v načrtu učenja, udeležencem pa mora biti zagotovljena pomoč pri pridobivanju ustreznega priznavanja in potrdil. Iz načrta učenja mora biti razvidno, kako bo priznavanje izvedeno. Pri drugih vrstah mobilnosti, zlasti pri mobilnosti v okviru neformalnega učenja in usposabljanja, je treba izdati potrdilo, tako da bo udeleženec lahko zadovoljivo in verodostojno dokazal svojo dejavno udeležbo in rezultate učenja.</p> <p><u>OR poudarja pomen priznavanja ter poziva države članice k uporabi obstoječih instrumentov na tem področju oziroma k oblikovanju ustreznih instrumentov, če ti ne obstajajo. Obstoječe instrumente za priznavanje je treba dobro izkoristiti, zlasti dokument Europass mobilnost, da se zagotovi pozitiven zaključek izkušenj udeležencev.</u></p>

Obrazložitev

Poudariti je treba pomen priznavanja sposobnosti in diplom, pridobljenih v okviru programov izmenjav, da se bo povečala preglednost kvalifikacij ter s tem mobilnost delavcev in študentov. OR poziva države članice k uporabi obstoječih instrumentov za priznavanje.

Priporočilo 5

Točka 9 priloge

Besedilo predloga Komisije	Amandma OR
<p>9. Ponovna vključitev in vrednotenje</p> <p>Udeležencem bi bilo treba ob vrnitvi svetovati, kako uporabiti v tujini pridobljeno usposobljenost in znanje. Ob vrnitvi po daljši odsotnosti bi bilo treba osebam ustrezno pomagati pri njihovem ponovnem vključevanju v domače družbeno, šolsko ali poklicno okolje. Udeleženci bi morali skupaj z odgovornimi organizacijami pravilno ovrednotiti pridobljene izkušnje in presoditi, ali so bili izpolnjeni cilji načrta učenja.</p>	<p>9. Ponovna vključitev in vrednotenje</p> <p>Udeležencem bi bilo treba ob vrnitvi svetovati, kako uporabiti v tujini pridobljeno usposobljenost in znanje. Ob vrnitvi po daljši odsotnosti bi bilo treba osebam ustrezno pomagati pri njihovem ponovnem vključevanju v domače družbeno, šolsko ali poklicno okolje. Udeleženci bi morali skupaj z odgovornimi organizacijami pravilno ovrednotiti pridobljene izkušnje in presoditi, ali so bili izpolnjeni cilji načrta učenja.</p> <p><u>Glede na potrebe bi morale pristojne oblasti udeležence, ki so imeli z izmenjavami pozitivne izkušnje, angažirati ali zaposliti kot „ambasadorje mobilnosti“. Ti bi lahko spodbujali druge, da sledijo njihovim izkušnjam, ter jim ponujali znanje in nasvete iz prve roke.</u></p>

V Bruslju, 27. aprila 2006

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE